

29 Νοεμβρίου, 1990

[ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

1. ΜΑΡΙΑ Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗ,
2. ΦΑΙΔΩΝΑΣ Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗ,

Αιτητές,

v.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 707/89).

-
- 5 Τέλη — Τέλη για εγκατάσταση υδρευτικού συστήματος — Ο περί Υδατοπρομηθείας (Δημοτικά και Άλλαι Περιοχαί) Νόμος Κεφ. 350, (ο Νόμος) — Οι περί Υδατοπρομηθείας Λεμεσού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Λεμεσού του 1988 (Κ.Δ.Π. 133/88) Κ.3 — Ισχυρισμός ότι ο πιο πάνω Κανονισμός είναι ασυμβίβαστος με τις διατάξεις του Νόμου — Ισχυρισμός για παράβαση της αρχής της ισότητας και της αρχής για μη επιβολή καταστροφικής ή απαγορευτικής φορολογίας — Δεν τεκμηριώθηκαν.
- 10 Αίτηση ακυρώσεως — Προθεσμία — Τρόπος υπολογισμού της — Βάρος αποδείξεως — Εφαρμοστέες αρχές.
- 15 Τέλη — Τέλη για εγκατάσταση υδρευτικού συστήματος — Κλιμακωτή επιβολή τελών — Δεν αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας που κατοχυρώνεται με το Άρθρο 28 του Συντάγματος.
- Λέξεις και Φράσεις — “Equal before the law” στο Άρθρο 28(1) του Συντάγματος.
- 20 Οι αιτητές συνιδιοκτήτες κτήματος στον Άγιο Αθανάση Λεμεσού, αφού εξασφάλισαν άδεια για διαχωρισμό του κτήματός τους σε 18 οικόπεδα, υπέβαλαν αίτηση για εγκατάσταση υδρευτικού συστήματος σ’ αυτά. Το ποσό του τέλους που τους επιβλήθηκε ήταν ΛΚ 10.800.- το οποίο οι αιτητές πλήρωσαν υπό διαμαρτυρία και με επιφύλαξη των

δικαιωμάτων τους να καταχωρήσουν προσφυγή. Σαν λόγους ακυρώσεως επικαλέσθηκαν παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης που κατοχυρώνεται με το Άρθρο 28 του Συντάγματος, αντίθεση του Κανονισμού 133/88 προς τις διατάξεις του Άρθρου 24(4) του Συντάγματος και παραβίαση του Άρθρου 30 του Νόμου με την προσβαλλόμενη απόφαση. 5

Οι καθ' ων η αίτηση ήγειραν προδικαστική ένσταση ότι η προσφυγή είναι εκπρόθεσμη. Η ένσταση αυτή απορρίφθηκε από το Δικαστήριο το οποίο αποφάνθηκε ότι: 10

1. Το βάρος αποδείξεως της γνώσης της πράξης το φέρει ο διάδικος που ισχυρίζεται ότι η προσφυγή είναι εκπρόθεσμη.
2. Για τον υπολογισμό της προθεσμίας δεν υπολογίζεται η μέρα γνώσης της πράξης, υπολογίζεται όμως η μέρα καταχώρησης της προσφυγής. 15
3. Η ταχυδρόμηση στον ειδικό πληρεξούσιο των αιτητών, που δεν ήταν εξουσιοδοτημένος να δεχθεί την κοινοποίηση, δε θεωρείται κοινοποίηση στους αιτητές. 20

Το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή για τους πιο κάτω λόγους: 25

1. Ο Καν. 6(β) βάσει του οποίου εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε σύμφωνα με τα Άρθρα 40 και 30 του Νόμου.
2. Δεν παραβιάσθηκε η αρχή της ισότητας γιατί η διαφοροποίηση των τελών δεν είναι αυθαίρετη. 30
3. Η κλιμακωτή επιβολή τελών όπου ο συντελεστής αυξάνεται ανάλογα με την αύξηση του αριθμού των χωριζομένων οικοπέδων και που οι διαχωρίζοντες τον ίδιο αριθμό οικοπέδων πληρώνουν τα ίδια δικαιώματα, δεν παραβιάζει την αρχή της ισότητας. 35
4. Τα δικαιώματα που επιβλήθηκαν σύμφωνα με το Νόμο είναι τέλη και όχι φόρος γιατί δεν εμπίπτουν στα χαρακτηριστικά του φόρου. Ως εκ τούτου το Άρθρο 24 του Συντάγματος δεν έχει εφαρμογή. 40
5. Τα τέλη δεν είναι τόσο υψηλά ώστε να θεωρούνται καταστροφικά ή απαγορευτικής φύσεως.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Hadjigavriel v. Republic (1986) 3(A) C.L.R. 52,

5 *Kritiotis v. Municipality of Paphos and Another (1986) 3(A) C.L.R. 322,*

Mikrommatis v. Republic 2 R.S.C.C. 125,

10 *Papanicopoulos and Others v. Morphou Co-operative Credit Society (1986) 1 C.L.R. 288,*

Constantinides v. Electricity Authority of Cyprus (1982) 3 C.L.R. 798,

15

Pantzari v. Water Board of Nicosia (1987) 3(B) C.L.R. 1020.

Προσφυγή.

20 Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Συμβουλίου Υδατο-
προμήθειας Λεμεσού με την οποία επιβλήθηκε στους αιτητές τέ-
λος £10.800 ως δικαίωμα για παροχή νερού σε οικόπεδα.

Γ. Ποταμίτης, για τους Αιτητές.

25

Α. Τιμόθη για Χρ. Δημητριάδη, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

30 ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.: Με την παρούσα προσφυγή οι αιτητές
ζητούν δήλωση του Δικαστηρίου ότι η πράξη και/ή απόφαση των
καθ' ων η αίτηση με την οποία επεβλήθη στους αιτητές η πλη-
ρωμή τέλους Λ.Κ.10,800.- ως "δικαίωμα για παροχή νερού σε οι-
κόπεδα", είναι άκυρη και εστερημένη οποιουδήποτε αποτελέ-
35 σματος.

Οι αιτητές είναι συνιδιοκτήτες κτήματος με αρ. εγγραφής
8655, Φ/Σχ. LIV/43, Τεμ. 264/1, στον Άγιο Αθανάση Λεμεσού,
έκταση 14 στρεμμάτων και 2 προσταθίων.

40

Οι αιτητές έχοντας εξασφαλίσει άδεια της αρμόδιας Αρχής
για διαχωρισμό του κτήματός τους σε 18 οικόπεδα, υπόβαλαν
στους καθ' ων η αίτηση στις 12.6.89 αίτηση για εγκατάσταση
υδρευτικού συστήματος σ' αυτά.

Στις 6.7.89 οι καθ' ων η αίτηση αποδέχθηκαν την αίτηση των αιτητών και καθόρισαν ποσό ΛΚ10,800.- ως δικαίωμα για παροχή νερού στα 18 οικόπεδα, επιπλέον του ποσού των Λ.Κ.9,000.- σαν κατάθεση για την αναγκαία προς τούτο εργασία.

5

Κατά την ίδια μέρα, δηλαδή στις 6.7.89, οι καθ' ων η αίτηση ταχυδρομήσαν στον πληρεξούσιο αντιπρόσωπο των αιτητών σχετική έγκριση.

Οι αιτητές πλήρωσαν το ποσό των Λ.Κ.9,000.- στις 14.8.89 και στις 25.9.89 απέστειλαν στους καθ' ων η αίτηση το ποσό των Λ.Κ.10,800.- σαν δικαίωμα για παροχή νερού, υπό διαμαρτυρία και με επιφύλαξη των δικαιωμάτων τους να καταχωρίσουν προσφυγή και την ίδια μέρα καταχώρισαν την παρούσα προσφυγή.

10

15

Κατ' αρχήν θα πρέπει να λεχθεί πως οι καθ' ων η αίτηση εγείρουν προδικαστική ένσταση και ισχυρίζονται πως η προσφυγή είναι εκπρόθεσμη, επειδή υπολογίζουν πως η κοινοποίηση προς τους αιτητές ημερομ. 6.7.89, που ταχυδρομήθηκε την ίδια μέρα, θα πρέπει να είχε παραληφθεί σε τρεις μέρες από την ταχυδρομήσή της.

20

Η θέση αυτή των καθ' ων η αίτηση βασίστηκε στην υπόθεση **Hadjigavriel v. Republic** (1986) 3(A) C.L.R. 52, όπου στη σελ. 57 αναφέρθηκαν τα ακόλουθα:

25

"Although nothing was said before me by either side and in spite of the fact that nothing appears in the material placed before me, the letter of 7.3.85 must have been communicated to the counsel for applicant either on the same day or the maximum within a week, in which case the recourse having been filed on 30.5.85 is definitely out of time."

30

Οι αιτητές αντέκρουσαν τον ισχυρισμό αυτό και ισχυρίστηκαν πως η προσφυγή καταχωρίστηκε εμπρόθεσμα.

35

Το βάρος της απόδειξης της γνώσης της πράξης το φέρει εκείνος που επικαλείται ότι η προσφυγή είναι εκπρόθεσμη και σε περίπτωση αμφιβολίας το Δικαστήριο κλείνει προς όφελος του αιτητή.

Για τον υπολογισμό της προθεσμίας δεν υπολογίζεται η μέρα της γνώσης της πράξης, υπολογίζεται όμως η μέρα της καταχώρισης της προσφυγής. (Βλ. μεταξύ άλλων, **Kritiotis v. Municipality of Paphos and Another** (1986) 3(A) C.L.R. 322, σελ. 326-328).

40

5 Στην προκείμενη περίπτωση οι καθ' ων η αίτηση υπολόγισαν πως σε τρεις μέρες η κοινοποίηση θα έπρεπε να είχε παραληφθεί. Όμως τούτο δε συνάδει με την υπόθεση *Hadjigavriel* (ανωτέρω).
10 Ακόμα θα πρέπει να ειπωθεί πως η ταχυδρόμηση στον ειδικό πληρεξούσιο των αιτητών, που δεν είχε εξουσιοδότηση να δεχθεί την κοινοποίηση, δεν μπορεί να θεωρηθεί κοινοποίηση στους αιτητές. Συνεπώς, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υπόθεσης, οι αιτητές θα πρέπει να έλαβαν γνώση μετά την παρέλευση του συνήθους χρόνου που απαιτείται από την ταχυδρόμηση μέχρι την παραλαβή, δεδομένου ότι παρεμβλήθηκε ο πληρεξούσιος αντιπρόσωπος.

15 Υπό τις περιστάσεις, ευρίσκω ότι οι καθ' ων η αίτηση δεν απέδειξαν πως η προσφυγή είναι εκπρόθεσμη και συνεπώς η προδικαστική τους ένσταση απορρίπτεται.

20 Όσον αφορά την ουσία της υπόθεσης, είναι η εισήγηση του δικηγόρου των αιτητών πως η πράξη και/ή απόφαση ως και ο Κανονισμός πάνω στον οποίο βασίζεται είναι αντίθετα προς τις διατάξεις του άρθρου 28 του Συντάγματος γιατί παραβιάζουν την αρχή της ίσης μεταχείρισης, εκείνων που χωρίζουν λίγα οικοπέδα και εκείνων που χωρίζουν μεγαλύτερο αριθμό οικοπέδων.

25 Είναι ακόμα η εισήγηση του δικηγόρου των αιτητών πως το επιβαλλόμενο τέλος και/ή ο Κανονισμός με βάση τον οποίο επιβλήθηκε είναι αντίθετοι προς τις διατάξεις του άρθρου 24(4) του Συντάγματος γιατί είναι καταστρεπτικής και/ή απαγορευτικής φύσεως.

30 Ο Κανονισμός 133/88 υπό τον τίτλο οι περί Υδατοπρομηθείας Λεμεσού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Λεμεσού του 1988 αναφέρει τα κάτωθι:

35 "3. Η παράγραφος (ι) του Κανονισμού 6B των βασικών κανονισμών διαγράφεται και αντικαθίσταται από την ακόλουθη νέα παράγραφο:

(ι) (α) μέχρι δύο οικοπέδα, δικαίωμα Λ.Κ.100 για κάθε οικόπεδο.

40 (β) από τρία μέχρι τέσσερα οικοπέδα, δικαίωμα Λ.Κ.300 για κάθε οικόπεδο.

(γ) από πέντε μέχρι δέκα οικοπέδα, δικαίωμα Λ.Κ.500 για κάθε οικόπεδο.

(δ) πέραν των δέκα οικοπέδων, δικαίωμα Α.Κ.600 για κάθε οικόπεδο.

Νοείται ότι σε περίπτωση αναπτύξεως γης, χωρίς να προηγηθεί διαχωρισμός της σε οικόπεδα, ο αριθμός των οικοπέδων για σκοπούς υπολογισμού των ως άνω δικαιωμάτων θα υπολογίζεται αφού διαιρεθεί η ολική έκταση της αξιοποιούμενης γης διά 8,000 τ.π." 5

Ο περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικά και Άλλα Περιοχαί) Νόμος Κεφ. 350 προνοεί ότι τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας έχουν εξουσία να κάμνουν κανονισμούς που να έχουν την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου που ρυθμίζουν τα τέλη, επιβαρύνσεις και δικαιώματα που θα επιβάλλονται και/ή θα εισπράττονται για την προμήθεια νερού. 10 15

Είναι εισήγηση του δικηγόρου των αιτητών πως ο πιο πάνω Κανονισμός και/ή η προσβαλλόμενη επιβολή τέλους είναι ασυμβίβαστη με τις διατάξεις του πιο πάνω Νόμου και ειδικά του άρθρου 30. 20

Περαιτέρω ο δικηγόρος των αιτητών εισηγείται πως ο Κανονισμός 6(Β) όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό 3 της Κ.Δ.Π. 133/88 είναι παράλογος, αυθαίρετος ή παράνομος και/ή ο Κανονισμός αυτός και/ή η προσβαλλόμενη επιβολή τέλους είναι ασυμβίβαστη με τις διατάξεις του Νόμου Κεφ. 350 και ειδικά του άρθρου 30 και ισχυρίζεται πως τα δικαιώματα προμήθειας νερού που είναι τέλος ανταποδοτικό, πρέπει να είναι ανάλογα με το κόστος της παρεχόμενης υπηρεσίας και δεν είναι επιτρεπτό να υπάρχει μεγαλύτερος συντελεστής για μεγαλύτερο αριθμό οικοπέδων, δεδομένου ότι τα έξοδα της παρεχόμενης εργασίας πληρώθηκαν εξ ολοκλήρου από τους αιτητές στους καθ' ων η αίτηση. 25 30

Η δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση αντέκρουσε τους ισχυρισμούς του δικηγόρου των αιτητών και υποστήριξε την άποψη πως τα τέλη που επιβλήθηκαν δεν παραβιάζουν την αρχή της ισότητας, η δε διαφοροποίηση των τελών επιβάλλεται γιατί δεν πρόκειται περί ομοειδών περιπτώσεων γιατί το βάρος που επέρχεται πάνω στο δίκτυο υδατοπρομήθειας από το διαχωρισμό μικρού αριθμού οικοπέδων δεν είναι το ίδιο, ούτε κατ' αναλογία με εκείνο που είναι στους διαχωρισμούς μεγάλου αριθμού οικοπέδων διότι το δίκτυο και όλες οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις (και είναι για τους σκοπούς αυτούς που χρησιμοποιούνται τα τέλη) μπορούν να "αντέξουν" θα έλεγε κάποιος μια επιπρόσθετη 35 40

μικρή επιβάρυνση αλλά όχι μεγάλη ανάπτυξη γης.

5 Επίσης ανέφερε πως οι καθ' ων η αίτηση ασκώντας την από-
λυτη εξουσία που τους προσδίδει ο Νόμος στα άρθρα 30 και 40
όπου, ως σημειωθεί, δε γίνεται πρόνοια για τον τρόπο υπολογι-
σμού των τελών που αφήνεται στην εξουσία του Συμβουλίου κά-
θε περιοχής, λαμβάνει υπόψη στον καθορισμό των τελών τα κε-
10 φαιλαιουχικά έργα που χρειάζονται για την εξυπηρέτηση των νέ-
ων οικοπέδων όπως υδατοδεξαμενές αντλιοστάσια, διασωληνώ-
σεις, νέες πηγές νερού κ.λ.π., εκτός από τα άμεσα έργα που απαι-
τούνται για την υδροδότηση των οικοπέδων αυτών.

15 Επίσης εισηγήθηκε πως οι περί ων ο λόγος Κανονισμοί εκ-
δόθηκαν από τους καθ' ων η αίτηση με βάση το άρθρο 40 του Νό-
μου Κεφ. 350, όπως τροποποιήθηκε από τους Νόμους 25/72 και
31/82.

20 Ο Κανονισμός 6(β) βάσει του οποίου εκδόθηκε η προσβαλλό-
μενη πράξη, αναφέρει πως εκδόθηκε από τους καθ' ων η αίτηση
σύμφωνα με τα άρθρα 40 και 30 του Νόμου Κεφ. 350.

25 Όσον αφορά την αρχή της ισότητας στην υπόθεση **Μικρομ-
μάτης ν. Δημοκρατίας**, 2 Α.Α.Σ.Δ. 125, στη σελ. 131, αναφέρθη-
καν τα ακόλουθα:

30 "... 'Equal before the law' in paragraph 1 of Article 28 does not
convey the motion of exact arithmetical equality but it
safeguards only against arbitrary differentiations and does not
exclude reasonable distinctions which have to be made in view
of the intrinsic nature of things."

35 Επίσης στην υπόθεση **Papanicopoulos and Others ν.
Morphou Co. Operative Credit Society** (1986) 1 C.L.R. 288, στη
σελ. 301 αναφέρθηκαν τα ακόλουθα:

40 "EQUALITY - ARTICLE 28. Equality before the law and the
administration of justice is safeguarded by Article 28 of the
Constitution. As often explained the notion of equality imported
by the Constitution affects things or situations intrinsically
similar. It does not aim to limit legislative discretion to make
reasonable differentiations or distinctions warranted by inherent
dissimilarities between objects and situations."

Στην υπό κρίση υπόθεση έχω τη γνώμη πως η αρχή της ισότη-

τας δεν παραβιάζεται γιατί η διαφοροποίηση των τελών δεν είναι αυθαίρετη. Απεναντίας, η διαφοροποίηση είναι λογική και συνάδει με τις πρόνοιες του Νόμου, δεδομένων των μεγαλύτερων κεφαλαιουχικών έργων που αντιμετωπίζουν οι καθ' ων η αίτηση στην περίπτωση διαχωρισμού μεγάλου αριθμού οικοπέδων. 5

Επομένως, η κλιμακωτή επιβολή τελών όπως ο συντελεστής αυξάνεται ανάλογα με την αύξηση του αριθμού των χωριζόμενων οικοπέδων και που οι διαχωρίζοντες τον ίδιο αριθμό οικοπέδων πληρώνουν τα ίδια δικαιώματα, δεν προσβάλλει την αρχή της ισότητας. 10

Περαιτέρω, ευρίσκω πως τα δικαιώματα επιβλήθηκαν σύμφωνα με το νόμο και ιδιαίτερα σύμφωνα με το άρθρο 30. Τα δικαιώματα αυτά είναι τέλη και όχι φόρος, γιατί δεν εμπίπτουν στα χαρακτηριστικά του φόρου. (Βλ. μεταξύ άλλων, *Constantinides v. Electricity Authority of Cyprus* (1982) 3 C.L.R. 798, 806). 15

Ως εκ τούτου το άρθρο 24 του Συντάγματος δεν έχει εφαρμογή. 20

Ακόμα μπορεί να ειπωθεί πως τα τέλη δεν είναι τόσο ψηλά ώστε να θεωρούνται καταστροφικά ή απαγορευτικής φύσεως, λαμβανομένης υπόψη της σημερινής αξίας της γης. (Βλ. *Pantzari v. Water Board of Nicosia* (1987) 3(B) C.L.R. 1020, 1026 & 1027). 25

Οι αιτητές απέτυχαν να αποδείξουν την ισχυρισθείσα αντισυνταγματικότητα καθώς και την υπόθεσή τους και συνεπώς η προσφυγή απορρίπτεται άνευ εξόδων. 30

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.